

Könyvvizsgálat az új Polgári Törvénykönyvben

2014 február 6.

Bor Zoltán

BEVEZETÉS

Az új Polgári Törvénykönyvbe, mint a polgári jog legfontosabb anyagi szabályinak gyűjteményébe belekerültek a főbb jogi személyekre vonatkozó szabályok. Nem egyszerűen arról van szó, hogy a Gt-t bemásolták a PTK-ba. A szabályozásnak részei az egyesületek, gazdasági társaságok, szövetkezetek, egyesülések és alapítványok. Az új PTK. 2014 március 15-én lép hatályba.

Nagy változás, hogy a betéti és a közkereseti társaság is jogi személlyé válik, habár de facto már korábban is így működtek.

Elvi módosulások:

A PTK nem sarkalatos törvény. Most a közjog erősödik.

A PTK a polgári jogi , anyagi vonatkozásokat szabályozza, az eljárási szabályokat az egyes eljárási törvények tartalmazzák.

Az egyes vegyes alkalmazási jogterületek egyfajta keresztülfekvő területekké válnak.

Ennek következménye, hogy eddig a Gt egy helyen tartalmazta a szabályokat jellegüktől függetlenül, de most azok szétszóródnak jogterületenként. Előlép a polgári eljárási törvény illetve cégtörvény.

A Ptk-ba nem mondhatjuk , hogy belekerült a Gt, mert a PTK nem csak a gazdasági társaságokat szabályozza, hanem meghatározza az összes jogi személy kereteit . és ezért a kkt és Bt is jogi személy lesz. Emellett az eljárási szabályok pedig nem a PTK-ban lesznek, hanem az eljárási szabályokba kerülnek.

A 3 milliós Kft törzstőkeminimum:

2014. március 15 utáni első létesítő okirat módosításkor kell a társasági szerződéseket az új PTK-hoz igazítani. (Vannak azonban esetek, amikor nem kell ilyen pl. a Gt-re vagy a Ptk-ra hivatkozás) De Kkt és Bt esetében legkésőbb 2015.03.15 ig Kft Rt nél 2016.03.15 ig kell a jegyzett tőkének megfelelni ezek szerint. Ha egy cég székhelyet vált, ügyvezetőt cserél akkor a módosításkor kell megfelelni az új szabályoknak.

IDŐBELI HATÁLY

2014. március 15-én lép hatályba, de átmeneti rendelkezések Ptké: 1§ ha e törvény eltérően nem rendelkezik a PTK hatályba lépése után keletkezett tényekre és jogviszonyokra valamint megtett jognyilatkozatokra kell alkalmazni. Ez azt jelenti hogy egy 2013-ban öt évre kötött könyvvizsgálati szerződésre annak lejártáig a régi Ptk fog vonatkozni. (Sok változás és parlamenti vita a cselekvőképesség és korlátozása miatt merült fel.) Személyiségi jogok megsértésére a PTK-t a hatályba lépést követően történt jogsértésekre kell alkalmazni.

JOGFORRÁSOK

[Ptk.](#) (kisbetűvel)- 1959. évi IV. tv. a **Polgári Törvénykönyvről**

[PTK.](#) (nagybetűvel) - 2013. évi V. tv. a Polgári Törvénykönyvről (2014.03.15 -)

[Gt.](#) - 2006. évi IV. tv. a gazdasági társaságokról

[Ctv.](#) - 2006. évi V. tv. ...a cégeljárásról...

[Kkt.](#) - 2007. évi LXXV. tv. ... a könyvvizsgálói tevékenységről...

8. irányelv - [2006/43/EK](#) (8. társasági) irányelv a ...könyvvizsgálatról...az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

Számviteli törvény: [2000. évi C. tv.](#)

4. irányelv - [78/660/EGK](#) illetve az új [2013/34/EU](#) irányelv beszámolókról ... meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról

[Etikai Szabályzat](#) - MKVK - A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzat

Egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról - 2013:CLXXVI tv.

Szomszédjogok és a tulajdonjog korlátainak különös szabályairól - 2013.CLXXIV. tv.

Gondonokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról - 2013:CLXXV tv.

a támogatott döntéshozatalról - 2013:CLV tv.

Szellemi tulajdon novella 2013:CLIX tv.

Új PTKÉ a PTK 2013:V. tv hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről (1960/11 tvr. helyett) 40 oldal - **2013:CLXXVII tv.**

Egyes törvényeknek az új PTK PTK hatályba lépésével összefüggő módosításáról (181 törvény módosít 328 oldal és ebből 40 oldal a cégtörvényt módosítja) **2013:CCLII tv.**

Az egyes **civil szervezetekkel kapcsolatos törvényeknek** és PTK-ról szóló 2013:V. tv hatályba lépésével összefüggő, valamint egyéb célú **módosításáról** (2011:CLXXV) és a **2013:CCXIII tv.**

Továbbra is vannak és lesznek polgári jogegységi határozatok és nagyon fontos lesz az egyes bírósági határozatok hatása is, még ha nem jogforrások is. Ezenkívül várható a hatályba lépésig számos kormányrendelet módosítása is.

FONTOS VÁLTOZÁSOK

Megszűnik a külkereskedelmi PTK

Gazdálkodó szervezet Ptk 685§ c fogalma a PTK-ban nincs benne átkerül a Pp 1952:III tv 396. §-ba.

8:1. § [Értelmező rendelkezések] (1) E törvény alkalmazásában

1. közeli hozzátartozó: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér; **(kimarad a bejegyzett élettárs és a jegyes.)**

2. hozzátartozó: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa;

3. fogyasztó: a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy; **(de a fogyasztóvédelmi törvény beleteszi a fogyasztók közé a kis és közepes vállalkozásokat)**

4. vállalkozás: a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körében eljáró személy;

5. vagyontárgy: a dolog, a jog, a követelés;

6. bank: a betétgyűjtésre és fizetési számla vezetésére jogosult személy.

(2) E törvény alkalmazásában jogszabálynak minősül az Európai Unió általános hatályú közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa is. **(eddig főszabályként törvény és kormányrendelet)**

(3) E törvény alkalmazásában bírósági eljárásnak minősül a fizetési meghagyás is.

(4) E törvény alkalmazásában testvérnek minősül a féltestvér is.

(5) E törvény alkalmazásában tőzsdének minősül a székhely szerinti állam felügyeleti hatóságának engedélyével rendelkező olyan piac is, amelyen érték- papírokkal kereskednek.

8:2. § [Befolyás]

(1) Többségi befolyás az olyan kapcsolat, amelynek révén természetes személy vagy jogi személy (befolyással rendelkező) egy jogi személyben **a szavazatok több mint felével vagy meghatározó befolyással rendelkezik.**

(2) A befolyással rendelkező akkor rendelkezik egy jogi személyben **meghatározó befolyással**, ha annak tagja vagy részvényese, és

a) jogosult e jogi személy **vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsága tagjai többségének** megválasztására, illetve visszahívására; vagy

b) a jogi személy **más tagjai**, illetve részvényesei a befolyással rendelkezővel kötött **megállapodás alapján** a befolyással rendelkezővel azonos tartalommal szavaznak, vagy a befolyással rendelkezőn keresztül gyakorolják szavazati jogukat, feltéve, hogy együtt a szavazatok több mint felével rendelkeznek.

(3) A többségi befolyás akkor is fennáll, ha a befolyással rendelkező számára az (1)-(2) bekezdés szerinti jogosultságok **közvetett befolyás útján** biztosítottak.

(4) Közvetett befolyással rendelkezik a jogi személyben az, aki a jogi személyben szavazati joggal rendelkező **más jogi személyben (köztes jogi személy) befolyással bír**. A közvetett befolyás mértéke a köztes jogi személy befolyásának olyan hányada, amilyen mértékű befolyással a befolyással rendelkező a köztes jogi személyben rendelkezik. Ha a befolyással rendelkező a szavazatok felét meghaladó mértékű befolyással rendelkezik a köztes jogi személyben, akkor a köztes jogi személynek a jogi személyben fennálló befolyását teljes egészében a befolyással rendelkező közvetett befolyásaként kell figyelembe venni.

(5) A közeli hozzátartozók közvetlen és közvetett tulajdoni részesedését vagy szavazati jogát egybe kell számítani.

8:3. § [A határidők számítása]

(1) A jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására napokban megállapított határidőbe a kezdőnapot nem kell beleszámítani.

(2) A hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak. Ha ilyen nap az utolsó hónapban nincs, a határidő a hónap utolsó napján jár le.

(3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

(4) A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be.

PTK szabályok a számlázással kapcsolatban: már hatályba lépett évközben és az új PTK-ban is:

6:130. § [Pénztartozás teljesítésének ideje]

(1) Ha a felek a szerződésben a **pénztartozás teljesítésének idejét nem határozták meg**, a pénztartozást a jogosult **fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvételétől** számított **harminc napon belül** kell teljesíteni.

(2) A jogosult teljesítésétől számított **harminc napon belül kell** teljesíteni a pénztartozást, ha

a) a jogosult fizetési **felszólításának vagy számlájának kézhezvétele a jogosult teljesítését megelőzte**;

b) **nem állapítható meg egyértelműen** a jogosult fizetési felszólítása vagy számlája **kézhezvételének időpontja; vagy**

c) a kötelezettnek fizetési **felszólítás vagy számla bevárása nélkül teljesítenie kell fizetési kötelezettségét.**

(3) **Vállalkozások közötti** szerződés esetén az e § rendelkezéseitől **a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a jogosult hátrányára** eltérő szerződési feltétel **semmis.**

A létesítés szabadsága

3:4. § [A jogi személy létrehozásának szabadsága]

(1) A jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, **a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg.**

(2) A jogi személy tagjai, illetve alapítói az egymás közötti és a jogi személyhez fűződő viszonyuk, valamint a jogi személy szervezetének és működésének szabályozása során a létesítő okiratban – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – eltérhetnek e törvénynek a jogi személyekre vonatkozó szabályaitól.

(3) **A jogi személy tagjai, illetve alapítói nem térhetnek el az e törvényben foglaltaktól, ha**

a) az eltérést e **törvény tiltja**; vagy

b) az eltérés a jogi személy **hitelezőinek, munkavállalóinak** vagy a tagok **kisebbségének jogait nyilvánvalóan sérti**, vagy a jogi személyek törvényes működése feletti **felügyelet érvényesülését akadályozza.**

(4) A jogi személy a jogi személy **típusnak megfelelő létesítő okiratán alapuló bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre.** A jogi személy nyilvántartásba való bejegyzését a nyilvántartó bíróság jogszabályban meghatározott okból tagadhatja meg.

(5) A jogi személy **határozott vagy határozatlan időre** jöhet létre. Ha a létesítő okirat a jogi személy fennállásának időtartamáról nem rendelkezik, a jogi személy határozatlan időre jön létre.

KÖNYVVIZSGÁLAT A PTK-ban

A PTK. nem teszi általánosan kötelezővé továbbra sem a könyvvizsgálatot.

A kötelező könyvvizsgálatot a számviteli törvény 155. § -minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozónál, kivételekkel) vagy annak felhatalmazása alapján kormányrendelet valamint egyes ágazati szabályok határozzák meg.

Az únióban ezt a 4. társasági (időközben megújult beszámolókról szóló) irányelv tartalmazza. A 2015-ig harmonizálandó irányelv a könyvvizsgálatra új értékhatárokat ad meg ami felett kötelező a könyvvizsgálat, alatta az egyes államok döntenek:

A részvénytársaságnál a PTK. kötelezővé teszi a könyvvizsgálatot, de a nem nyilvánosan működő Rt-k esetében eltérést enged¹. Ha az anyagi jog szerint kötelező (vagy a gazdálkodó alapítója, tagjai így döntöttek) akkor jogi személy esetén a PTK. szabályait is alkalmazni kell. Végeredményben a gyakorlatban eddig is így volt, de nem a Ptk., hanem a Gt. szabályai voltak irányadóak, melyeket a Kkt-val és a számviteli törvénnyel is együtt kellett értelmezni.

Itt utalni kell arra, hogy a 4. irányelv szabálya is megváltozott, vagyis a kötelező, de “bizonyos értékhatárokig kivételt engedő” (opt-out) megoldást a “bizonyos értékhatárokig nem kötelező, de az egyes tagállamok ez alatt is előírhatják” (opt-in) jogtechnikai megoldás váltotta fel. A számviteli törvény ennek a jelenlegi formájában is megfelel.

A PTK SZERKEZETE

KÖNYVEK

1. Bevezető rendelkezések
2. Az ember mint jogalany
- 3. A jogi személy**
4. Családjog
5. Dologi jog
- 6. Kötelmi jog**
7. Öröklési jog
8. Záró rendelkezések

¹ 3:292. §

Ebből 3. és 6. könyv az ami elengedhetetlen a könyvvizsgálathoz.

3: Könyv jogi személy részei

1. Jogi személy általános szabályai

2. Egyesület

3. Gazdasági társaság

GT közös szabályai

Közkereseti és betéti társaság

Kft

Rt

4. Szövetkezet

5. Egyesülés

6. Alapítvány

7. Állam részvételi a polgári jogi jogviszonyokban

3:1. jogi személy általános részei

létesítés, nyilvántartás, létesítés érvénytelensége

alapítók döntései, ügyvezetés

tulajdonosi ellenőrzés (FB)

képviselő (ügyvezető)

szervezeti egységek jogalanyisága

IV. cím JOGI SZEMÉLY TÖRVÉNYES MŰKÖDÉSÉNEK BIZTOSÍTÉKAI

törvényességi felügyelet, határozatok bírósági felülvizsgálata

állandó könyvvizsgáló 3:38. §

átalakulás, egyesülés, szétválás, jogutód nélküli megszűnés

vállaltcsoport (elismert vállaltcsoport, uralmi szerződés)

3:3 gazdasági társaságok közös szabályai

általános rendelkezések (fogalom, tagok, jognyilatkozatok, választott bíraskodás)

alapítás, létesítő okirat módosítása

kisebbségvédelem

tag kizárása

Szervezet (legfőbb szerv, ügyvezetés, képviselő, fb-...egyéb társasági szervek)

szervezeten belül:

3:129. § állandó könyvvizsgáló (feladata)

3:130. § (megbízás keletkezése és időtartama)

3:131. § (feladatok teljesítése)

átalakulás és egyesülés, jogutód nélküli megszűnés

A PTK. a KÖNYVVIZSGÁLÓ -t alábbi összetételekben említi²:

- állandó könyvvizsgáló 3:38. § (jogi személy), 3:129. § (Gt-k közös szabályai), de az egyetlen akit nem lehet határozatlan időre választani
- választott könyvvizsgáló 3:74. § (egyesület)
- egyedi könyvvizsgáló 3:104. § (Gt-k közös szabályai), 3:363. § (szövetkezet)
- kirendelt könyvvizsgáló 3:261. § (zrt.)
- könyvvizsgáló 3:403. § (alapítvány)

A PTK. főszabályként úgy fogalmaz, hogy “ha jogi személy állandó könyvvizsgálót vesz igénybe”. Ebből és az új szövegezésből az tűnik ki, hogy a korábbi Gt-nél sokkal kevesebbszer történik hivatkozás a könyvvizsgálóra és egyre inkább egy ismétlődő évente egyszeri szolgáltatássá válik a tevékenysége.

A beszámolót felülvizsgáló könyvvizsgálót a törvény állandó könyvvizsgálóként nevesíti. A helyettes könyvvizsgáló kikerült a törvényből, de a lehetőséget a számviteli törvény még biztosítja³. Ugyanakkor a cégjegyzékbe jellemzően csak olyan adatot tüntettek eddig fel, melyeket vagy a Gt. vagy ezzel összhangban a Ctv. előírt.

Kibővül a könyvvizsgáló lehetősége, annyiban, hogy a felügyelő bizottságtól is kérhet felvilágosítást és kötelesek is adni.

Egyértelművé válik a gyakorlatban bírósági ítéletekben is kikristályosodó szabály, hogy a könyvvizsgálónak a jogi személy ügyvezetésével kell kapcsolatot tartania és ott kell ha szükségesnek látja bármilyen kezdeményezést megtennie. Ha ez nem vezet eredményre a nyilvántartó bíróságot köteles értesíteni. (Mindez megerősíti azt, hogy a könyvvizsgáló a tulajdonosokhoz nem fordulhat. Az üzleti titkok védelme érdekében ezt korábban bírósági határozat is megerősítette⁴. Egyébiránt az üzleti titokra hivatkozás is számos helyen kimaradt a korábbiakhoz képest a szövegezésből, de a szövetkezeteknél a magántitok megőrzése szerepel⁵.

2 zárójelben, hogy mely részben illetve milyen jogi személlyel összefüggésben

3 155/B. §)

4 Kfv.II.37.447/2011/7

5 3:353. §

JOGI SZEMÉLY ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Rendkívül érdekes, hogy a könyvvizsgáló által megvizsgálható nyilvántartásokból kimaradt a Gt. 43. §-ban nevesített “könyvvezetését” szó. Tágabb a felvilágosítás kérésének a lehetősége, mert kiterjed a fb. tagjaira is. A részletesebb szabályokat a 3:129-131 §§-k tárgyalják. Továbbra is kényessé válhat a “haladéktalanul” problémára emlékeztető és a szövegbe bekerülő “késelem nélkül” szóösszetétel.

3:38. § [Állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ] (A jogi személy törvényes működésének biztosítékai)

(1) Ha a jogi személy a könyvvizsgálat ellátására állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ-t vesz igénybe, az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ feladatai ellátása érdekében betekinthet a jogi személy irataiba, számviteli nyilvántartásaiba, könyveibe, a vezető tisztségviselőktől, a felügyelőbizottság tagjaitól és a jogi személy munkavállalóitól felvilágosítást kérhet, a jogi személy fizetési számláját, pénztárát, értékpapír- és áruállományát, valamint szerződéseit megvizsgálhatja.

(2) Ha az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ a jogi személy vagyonának olyan változását észleli, amely veszélyezteti a jogi személlyel szembeni követelések kielégítését, vagy ha olyan körülményt észlel, amely a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottsági tagok e minőségükben kifejtett tevékenységükért való felelősségét vonja maga után, késelem nélkül köteles az ügyvezetésnél kezdeményezni a tagok - tagság nélküli jogi személyek esetén az alapítói jogkör gyakorlójának - döntéshozatalához szükséges intézkedések megtételét. Ha a kezdeményezés nem vezet eredményre, a KÖNYVVIZSGÁLÓ **köteles** a feltárt körülményekről a jogi személy törvényességi felügyeletét ellátó nyilvántartó bíróságot értesíteni⁶.

AZ EGYESÜLET

3:74. § [A közgyűlés hatásköre]

A közgyűlés hatáskörébe tartozik ... j) a választott KÖNYVVIZSGÁLÓ megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása;

⁶ lásd még Ptk. 40-44 §§.

A JOGI SZEMÉLY ÁTALAKULÁSA, EGYESÜLÉSE, SZÉTVÁLÁSA ÉS JOGUTÓD NÉLKÜLI MEGSZÚNÉSE

A Ptk. nem veszi át a Gt. 73. § -t.⁷

A PTK. az átalakulással kapcsolatban - a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével könyvvizsgáló általi elvégzendő feladatot nem ír elő.

Fontosnak tűnő következménye a Gt. 73. § elhagyásának, hogy csak a számviteli törvény 136. §-ban maradt meg a vagyoneleltár és vagyonmérleg tekintetében az a kötelezettség, hogy azokat könyvvizsgálóval ellenőriztetni kell. Ebből két dolog következik: egyrészt átalakulásnál az abban részt vevő valamelyik társaság állandó könyvvizsgálója is elvégezhetné a PTK. szerint - ha nem maradna meg az Etikai Szabályzat tiltása⁸, amit vélhetően a Gt. maga indukált korábban), másrészt pedig az előírás

az **“ellenőriztetésre”** marad fenn, ami

a **“felülvizsgálattól”** mint a beszámoló könyvvizsgálatától eltérő feladat⁹.

Az átalakulási ellenőrzés eredménye egy **“hitelesített”** vagyonmérleg.

Ezzel kapcsolatban mindenképp szükségesnek tartom leírni, hogy az éves beszámoló felülvizsgálata mint klasszikus könyvvizsgálat mind módszerében, mind végtermékében más mint a könyvvizsgáló által is végezhető tevékenységek eredménye. Ez mind az apportra, mind a nem pénzbeli hozzájárulás is igaz.

A számviteli törvény a beszámoló felülvizsgálatát külön szabályozza és csak ezzel kapcsolatban ír elő közzétételi, letétbe helyezési kötelezettséget. A törvényalkotó jelenleg az átalakulási vagyonmérleg és leltár (valamint tervezetek) ellenőrzését kéri, melyre véleményem szerint a 805-ös Standardot kell alkalmazni. A kettő között az a nagy különbség, hogy a 700 Standard jelentése egy szubjektív lényegesség alapján készül, a 805-é pedig a tételes jogszabályi előírásnak kell megfeleljen. A hitelesített vagyonmérleg annyiban más, mint a beszámoló, hogy a vagyonmérleg hitelesítését nem lehet visszavonni, mint ahogy ez a pénzügyi kimutatásokról készült jelentésnél lehetséges. Nagyon fontos, hogy az átalakulási terv jelentőségét a PTK. többször is kihangsúlyozza, sőt van eset, ahol annak közzétételét is előírja. Új előírás, hogy ha az átalakult társaság a felek akaratából (és nem a bejegyzéssel) létrejön, akkor a korábbi társasági formájában működik egészen annak cégbírósági bejegyzéséig. Ezek a szabályok a könyvvizsgáló átalakulási feladatait is átgondolásra és újraértelmezésre készítik.

⁷ Gt. 73. § (4) A vagyonmérleg-tervezeteket és a vagyoneleltár-tervezeteket könyvvizsgálóval, továbbá - ha a gazdasági társaságnál ilyen működik -, a felügyelőbizottsággal is ellenőriztetni kell. Nem jogosult erre a gazdasági társaság könyvvizsgálója, és az a könyvvizsgáló, aki az átalakulási vagyonmérleg-tervezet fordulónapját megelőző két üzleti évben a társaság számára könyvvizsgálatot vagy a nem pénzbeli hozzájárulás értékének ellenőrzését végezte. A jogutód gazdasági társaság könyvvizsgálójává a gazdasági társaság cégbejegyzésétől számított három üzleti éven belül nem jelölhet ki az a könyvvizsgáló, aki az átalakulási vagyonmérleg-tervezeteket ellenőrizte. (5) A gazdasági társaság vagyonának értékét, a saját tőke összegét a könyvvizsgáló által elfogadottnál magasabb értékben nem lehet meghatározni.

8 3.1.5

⁹ lásd még : 2013:CLXXVI tv. az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról 4. §.

Átalakulási tv 3§

A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység

KKt. 3. § (1) E törvény alkalmazásában **jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység**

a) a gazdálkodónál a számviteli jogszabályok szerinti **beszámoló felülvizsgálata**, szabályszerűségének, megbízhatóságának, hitelességének, valamint annak tanúsítása, hogy a beszámoló megbízható és valós összképet ad a gazdálkodó vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, (200-700 Standard)

b) a gazdálkodó **alapításakor, átalakulásakor, jogutód nélküli megszűnésekor a külön jogszabályban előírt** értékelési, ellenőrzési, véleményezési (záradékolási) feladatok ellátása, (800)

c) a könyvvizsgálók **jogszabályban meghatározott egyéb feladatának** elvégzése. (800)

(2) E törvény alkalmazásában jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységen kívüli **egyéb szakmai szolgáltatás**

a) a gazdálkodó működésének **átvilágítása**, értékelése, (2000, 3000, 4000)

b) a gazdálkodó alapításával, átalakulásával, jogutód nélküli megszűnésével, folyamatos működésével, gazdálkodásával, információs rendszerével kapcsolatos **pénzügyi, adó- és járulék-, vám-, számviteli és kapcsolódó számítástechnikai, szervezési szakértői tevékenység**, szakvélemény készítése, az ezekkel kapcsolatos **tanácsadás**, ideértve - külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén - az **igazságügyi könyvszakértői tevékenységet** is,

c) a számviteli, ellenőrzési, pénzügyi, könyvvizsgálói **szakoktatás**, továbbképzés, **vizsgáztatás**,

d) a **könyvviteli szolgáltatás**.

Honlapon (mkvk.hu) a kérdés és minisztériumi válasz, hogy könyvvizsgálaton csak a beszámoló felülvizsgálatát kell érteni, de az abban közreműködő valamennyi cégre, alvállalkozóra fennáll az összeférhetetlenség.

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK KÖZÖS SZABÁLYAI

Eddig is lehetősége volt a kisebbségi tulajdonosoknak, hogy **utólagos felülvizsgálatot** kérjenek. Egyértelművé teszi azonban a PTK., hogy ennek költségeit a társaság viseli, kivéve, ha alaptalanul kezdeményezték. A könyvvizsgáló szerződést természetesen csak a társasággal köthet, a társaság fizeti ki. Ha a társaságnál van állandó könyvvizsgáló, a **kisebbségi kérelemre** kijelölt, **vagy a bíróság által kirendelt** könyvvizsgáló **más könyvvizsgáló kell legyen.** (Ha a könyvvizsgáló jogi személy akkor más jogi személy.)

3:104. § [Egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése] (Kisebbségvédelem)

(1) Ha a társaság legfőbb szerve elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, amely szerint az utolsó beszámolót, illetve az utolsó két évben az ügyvezetés tevékenységével kapcsolatos valamely gazdasági eseményt vagy kötelezettségvállalást ezzel külön megbízandó KÖNYVVIZSGÁLÓ vizsgálja meg, ezt a vizsgálatot a szavazati jogok legalább öt százalékaival rendelkező tagnak vagy tagoknak a legfőbb szerv ülésétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül benyújtott kérelmére a nyilvántartó bíróság a társaság költségére köteles elrendelni és a KÖNYVVIZSGÁLÓ-t kijelölni.

(2) A kérelem teljesítését a nyilvántartó bíróság megtagadja, ha a kisebbségi jogokkal a kérelmet előterjesztő tagok visszaélnék.

(3) A vizsgálat a társaság KÖNYVVIZSGÁLÓ-ja nem bízható meg.

(4) A vizsgálat költségeit a társaság előlegezi és viseli. A társaság a költségeket abban az esetben háríthatja át a tagra, ha az a vizsgálatot nyilvánvalóan alaptalanul kezdeményezte.

Az igényérvényesítés szabályozása a korábbival tartalmilag azonos.

3:105. § [Igényérvényesítés kezdeményezése]

Ha a társaság legfőbb szerve elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, hogy a társaságnak valamely tag, vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag, továbbá a KÖNYVVIZSGÁLÓ ellen támasztható követelését érvényesítsék, a követelést a szavazati jogok öt százalékaival rendelkező tagok a legfőbb szerv ülésétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül a gazdasági társaság képviselőjében a társaság javára maguk is érvényesíthetik.

3:106. § [Az eltérő szabályozás tilalma]

Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a jelen fejezet rendelkezéseitől a kisebbség hátrányára tér el.

A GAZDASÁGI TÁRSASÁG SZERVEZETE

A legfőbb szerv hatáskörét a PTK. nem részletezi, de nevesíti, hogy a kártérítési igény érvényesítéséről a vezető tisztségviselőkkel, felügyelő bizottsági tagokkal és a könyvvizsgálóval szemben a legfőbb szerv vagy az alapító dönthet¹⁰.

3:109. § [A legfőbb szerv feladat- és hatásköre]

- (1) A gazdasági társaság tagjainak döntéshozó szerve a legfőbb szerv.
- (2) A gazdasági társaság legfőbb szervének feladata a társaság alapvető üzleti és személyi kérdéseiben való döntéshozatal. A legfőbb szerv hatáskörébe tartozik a számviteli törvény szerinti beszámoló (a továbbiakban: beszámoló) jóváhagyása és a nyereség felosztásáról való döntés.
- (3) A gazdasági társaság legfőbb szerve dönt a taggal, a vezető tisztségviselővel, a felügyelőbizottsági taggal és a társasági KÖNYVVIZSGÁLÓ-val szembeni kártérítési igény érvényesítéséről.
- (4) Egyszemélyes társaságnál a legfőbb szerv hatáskörét az alapító vagy az egyedüli tag gyakorolja. A legfőbb szerv hatáskörébe tartozó kérdésekben az alapító vagy az egyedüli tag írásban határoz és a döntés az ügyvezetéssel való közléssel válik hatályossá.

¹⁰ Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a szerződésszegéssel kapcsolatos kártérítési (kimentési) szabályok is érdemben változtak.

ÁLLANDÓ KÖNYVVIZSGÁLÓ - mint a társaság szerve

A Gt. **könyvvizsgálót** nevesített, a PTK. **állandó könyvvizsgálónak** nevezi a beszámoló felülvizsgálatával megbízott, a kamarai nyilvántartásban szereplő szervezetet vagy tagot.

A könyvvizsgálati irányelv és a Kkt. garanciális szabályokat fogalmaz meg a könyvvizsgáló megbízásának megszüntetésére, legalább az adott üzleti év végéig szól a megbízása. Továbbra is a **könyvvizsgálati szerződésben** kell majd rendezni a megbízás felmondása esetén járó díjazást, főleg a több évre szóló szerződéseknél.

Az összeférhetetlenség tekintetében a rokonok körében¹¹ csak a közeli hozzátartozókra és élettársra vonatkozott, de a PTK. bővebb meghatározást ad és a hozzátartozókra vonatkozik - tekintve, hogy a PTK. e kört külön szabályozza¹².

Fontos változást hoz a 3:129. § (3) bekezdése, mert eddig a három éves tilalom a könyvvizsgáló személyére egy mondatban volt a tagokkal, tisztségviselőkkel, felügyelő bizottsági tagokkal és ezek közeli hozzátartozójával, élettársával¹³, de a **normaszöveg két mondatra osztása** ezek közül a továbbiakban a tilalmat csak azok tekintetében tartja fenn akik munkaviszonyban is álltak (ugyanaz a szabály a szövetkezeteknél is). (A nyilvánosan működő részvénytársaságoknál az igazgatótanács tagjának függetlenségét a könyvvizsgáló tekintetében speciálisan szabályozza¹⁴.

A **helyettes könyvvizsgáló** szabályozása a PTK-ban megszűnik.

A változó szófordulatok, melyeket a könyvvizsgálói jelentés és vélemény szövegében is célszerű lesz átvezetni:

gondoskodjon a könyvvizsgálat elvégzéséről ► **könyvvizsgálatot szabályszerűen elvégezze**
megállapítás ► **foglaljon állást**
számviteli törvény szerinti beszámolója ► **beszámolója**
vagyon és pénzügyi helyzetéről, működésének eredményéről ► **vagyon, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, működésének gazdasági eredményeiről**

3:129. § [Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ feladata]

(1) A legfőbb szerv által választott állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ feladata, hogy a könyvvizsgálatot **szabályszerűen elvégezze**, és ennek alapján független KÖNYVVIZSGÁLÓi jelentésben **foglaljon állást** arról, hogy a gazdasági társaság beszámolója **megfelel-e a jogszabályoknak** és

11 Gt. 41. § (5)

12 Ptk. 685. § (b), PTK. 8:1. § 1. közeli hozzátartozó 2. hozzátartozó

13 Gt. 41. § (5)

14 3:287. §

megbízható, valós képet ad-e a társaság vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, működésének gazdasági eredményeiről.

(2)

A z

(5) A vagyonmérleg-tervezeteket és a vagyonelejtár-tervezeteket könyvvizsgálóval, továbbá – ha a jogi személynél ilyen működik – a felügyelőbizottsággal is ellenőriztetni kell. Nem jogosult erre a jogi személy könyvvizsgálója, és az a könyvvizsgáló, aki az átalakulási vagyonmérleg-tervezet fordulónapját megelőző két üzleti évben a jogi személy számára könyvvizsgálatot vagy a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékének ellenőrzését végezte. A jogutód jogi személy könyvvizsgálójává a jogi személy cégbejegyzésétől számított három üzleti éven belül nem jelölhető ki az a könyvvizsgáló, aki az átalakulási vagyonmérleg-tervezeteket ellenőrizte.

(6) A könyvvizsgálót megillető jogosultságokra a Ptk. 3:38. § (1) bekezdését kell alkalmazni.

(7) A jogi személy vagyonának értékét, a saját tőke összegét a könyvvizsgáló által elfogadottnál magasabb értékben nem lehet meghatározni.

állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ a KÖNYVVIZSGÁLÓ-i nyilvántartásban szereplő egyéni KÖNYVVIZSGÁLÓ vagy KÖNYVVIZSGÁLÓ cég lehet. Ha KÖNYVVIZSGÁLÓ cég látja el a KÖNYVVIZSGÁLÓ-i feladatokat, ki kell jelölnie azt a személyt, **aki** a könyvvizsgálatot **személyében** végzi.

(3) Nem lehet állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ a gazdasági társaság tagja, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja és e személyek hozzátartozója. Nem lehet állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ a társaság **munkavállalója** e jogviszonya fennállása idején, és annak megszűnése után **három évig**.

(Gt 40. § (1) A gazdasági társaság legfőbb szerve által választott könyvvizsgáló feladata, hogy **gondoskodjon** a számviteli törvényben meghatározott **könyvvizsgálat elvégzéséről**, és ennek során mindenekelőtt **annak megállapításáról**, hogy a gazdasági társaság számviteli törvény szerinti beszámolója **megfelel-e a jogszabályoknak**, továbbá **megbízható és valós képet ad-e** a társaság **vagyoni és pénzügyi helyzetéről, működésének eredményéről**.)

(Sztv. 156. § (1) A vállalkozótól független könyvvizsgáló feladata az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló **valódiságának és szabályszerűségének** (a mérleg, az eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet) **felülvizsgálata**, **e törvény és a létesítő okirat előírásai betartásának ellenőrzése**, és ennek alapján az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló a könyvvizsgáló **állásfoglalását tükröző vélemény kialakítása**, a független könyvvizsgálói **jelentés elkészítése**.

Sztv. 155. § (1) A könyvvizsgálat célja annak **megállapítása**, hogy a vállalkozó által az üzleti évről készített éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló, továbbá az összevont (konszolidált) éves beszámoló **e törvény előírásai szerint készült**, és ennek megfelelően **megbízható és valós képet** ad a vállalkozó (a konszolidálásba bevont vállalkozások együttes) **vagyoni és pénzügyi helyzetéről, a működés eredményéről**. A könyvvizsgálat során

ellenőrizni kell az éves beszámoló, az összevont (konszolidált) éves beszámoló és a kapcsolódó üzleti jelentés adatainak összhangját, kapcsolatát is.)

A 700 Standard felülvizsgálata folyamatban van az IFAC most várja az exposure draftra a javaslatokat.

Eddig is volt szabály a jogviszony keletkezésére, de a PTK. a legfőbb szerv dominanciáját kihangsúlyozva a könyvvizsgálóval összefüggésben **az ügyvezetés számára kötelezővé teszi a szerződés megkötését** ilyen döntés esetén a megválasztott személlyel. A **90 napos határidő** megmaradt.

A PTK. az újraválasztás kérdését nem szabályozza.

Ugyancsak **kikerült a normaszövegből a megállapítások vagy az elutasítás miatti visszahívás szabályozása**. Ez utóbbi az irányelv miatt került bele a törvény szövegébe, mint fontos biztosíték a tárgyilagosságra nézve. Ennek a szabálynak a jogrendben tartását a könyvvizsgálati irányelv 38. cikke írja elő. A könyvvizsgáló a bírói gyakorlat szerint egyébként is bármikor visszahívható, csak a díjazás illetve kártérítés vita tárgya¹⁵.

A változásokkal a könyvvizsgálat egyes részletszabályai kimaradtak a gazdasági társaságok szabályozásából. Ezek nagy része tartalmilag jelenleg is benne van a számviteli törvényben¹⁶ és így gyakorlatilag a jogrendszerben két helyen is biztosította az irányelvnek való megfelelést.

A könyvvizsgálat továbbra is megbízás marad, de rá kell mutatni, hogy ez mind jelenleg, mind a jövőben tartalmában eltér a PTK-ban szabályozott általános megbízási szabályoktól, melynek fő oka, hogy **a könyvvizsgáló nem utasítható**.

3:130. § [Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓi megbízási keletkezése és időtartama]

(1) Az első állandó KÖNYVVIZSGÁLÓt a létesítő okiratban kell kijelölni, ezt követően a KÖNYVVIZSGÁLÓ-t a társaság legfőbb szerve választja. A KÖNYVVIZSGÁLÓ-val a megbízási szerződést - a legfőbb szerv által meghatározott feltételekkel és díjazás mellett - az ügyvezetés a kijelölést vagy választást követő kilencven napon belül köti meg. Ha a szerződés megkötésére e határidőn belül nem kerül sor, a legfőbb szerv köteles új KÖNYVVIZSGÁLÓ-t választani.

15 2006/43/EK 38. cikk (1) A tagállamok biztosítják, hogy a jog szerinti könyvvizsgálók vagy könyvvizsgáló cégek csak megfelelő indok alapján legyenek felmenthetők. A számviteli kezelés vagy könyvvizsgálati eljárások tekintetében fennálló véleményeltérés nem megfelelő indok a felmentésre.

Gt. 42. § (1) A társasági könyvvizsgáló visszahívására nem adhatnak alapot a független könyvvizsgálói jelentésben tett megállapítások vagy a társaság számviteli törvény szerinti beszámolójához kapcsolódó könyvvizsgálói záradék megadásának az elutasítása

(2) Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ-t határozott időre, **legfeljebb öt évre** lehet megválasztani. Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ megbízásának időtartama nem lehet rövidebb, mint a legfőbb szerv által történt megválasztásától a következő beszámolót elfogadó ülésig terjedő időszak.

(3) Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a **(2) bekezdésben** foglalt szabályoktól eltér.

A tárgyilagosságot veszélyeztető kapcsolatok a társasággal eddig is tiltottak voltak. A könyvvizsgáló feladatai körében egyértelművé teszi a PTK., hogy a könyvvizsgálót mikor kell meghívni és milyen üléseken köteles részt venni. Ez egy erősebb szabályozás, ugyanis a **napirendre tűzést és a tanácskozási jogot csak kérhette korábban** a felügyelő bizottság ülésein.

Megmarad az a szabály, hogy ha a legfőbb szerv ülésén a könyvvizsgáló nem volt jelen, akkor is hozható döntést a beszámolóról.

Nagyon érdekes és fontos, hogy a PTK. a könyvvizsgáló **üzleti titoktartási kötelezettségét a szövetkezetek kivételével¹⁷ nem szabályozza** a Gt. 44. § (4) teljesen kimaradt belőle. A Kkt. 15. § (eskü) azonban továbbra is tartalmazza.

A könyvvizsgáló által nyújtható szolgáltatásokból a külön törvényre hivatkozás elmaradt, így elképzelhető, hogy ennek szabályozása vagy iránymutatás kiadása a tagok részére a kamarára vagy a felügyeletre hárul¹⁸.

3:131. § [Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓi feladatok teljesítése]

(1) Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ nem nyújthat a gazdasági társaság részére olyan szolgáltatást és nem alakíthat ki olyan együttműködést az ügyvezetéssel, amely KÖNYVVIZSGÁLÓ-i feladatának független és tárgyilagos ellátását veszélyezteti.

(2) Az állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ-t a társaság legfőbb szervének a társaság beszámolóját tárgyaló ülésére meg kell hívni. A KÖNYVVIZSGÁLÓ ezen az ülésen köteles részt venni, de távolmaradása az ülés megtartását nem akadályozza.

(3) Ha a gazdasági társaságnál felügyelőbizottság működik, a KÖNYVVIZSGÁLÓ a felügyelőbizottság ülésén tanácskozási joggal részt vehet, a felügyelőbizottság felhívása esetén a KÖNYVVIZSGÁLÓ a felügyelőbizottság ülésén köteles részt venni. A felügyelőbizottság köteles napirendre tűzni a KÖNYVVIZSGÁLÓ által megtárgyalásra javasolt ügyeket.

17 magántitokként

18 Gt 40. § 2) A könyvvizsgáló nem nyújthat a gazdasági társaság részére olyan szolgáltatást, amely az (1) bekezdés szerinti közérdekvédelmi feladata tárgyilagos és független módon történő ellátását veszélyeztetheti. Külön törvény határozza meg a társaság könyvvizsgálója által végezhető kiegészítő tevékenységek körét, a szolgáltatásnyújtás feltételeit és korlátait.

A KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

A Kft. speciális szabályozásánál csak egy helyen tesz említést a könyvvizsgálóról:

3:188. § [A taggyűlés]

(1) A korlátolt felelősségű társaság legfőbb szerve a taggyűlés.

(2) A taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével, felügyelőbizottsági tagjával, választott társasági KÖNYVVIZSGÁLÓ-jával vagy azok közeli hozzátartozójával köt.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Jelenleg az apport felülvizsgálata Kft-nél opcionális, Rt-nél kötelező¹⁹. Ugyanakkor eddig ezt csak könyvvizsgáló végezhette el. A Kft-nél is ösztönzőleg hatott a könyvvizsgáló közreműködése, mert akkor az apportálónak a felelőssége nem maradt fenn azt apport tárgyáért.

Ez az értékelés egyrészt most kibővül bármilyen más megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértő véleményével, mely a könyvvizsgáló értékelésével azonos lesz.

3:250. § [Az alapszabály tartalma]

(1) Az alapszabálynak - az általánosan kötelező tartalmi elemeken túl - tartalmaznia kell

- a) az alapítók nyilatkozatát az összes részvény átvételére vonatkozó kötelezettségvállalásról és a részvényeknek az alapítók közötti megoszlásáról;
- b) az alapítás során kibocsátandó részvények számát, névértékét, illetve kibocsátási értékét, valamint a részvények előállításának módját;
- c) a közgyűlés összehívásának módját, a szavazati jog gyakorlásának feltételét és módját; és
- d) az első KÖNYVVIZSGÁLÓ személyét.

(2) Az alapítók érvényesen az alapszabályban rendelkezhetnek:

- a) a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás tárgyáról, értékéről, szolgáltatásának időpontjáról, az ellenében adandó részvények számáról, névértékéről, a hozzájárulást szolgáltató személyről,

¹⁹ Gt. 13. § (4) : “A nem pénzbeli hozzájárulást szolgáltató tag (részvényes) a hozzájárulás szolgáltatásától számított ötéves jogvesztő határidőn belül helytállni tartozik a gazdasági társaságnak azért, hogy a társasági szerződésben megjelölt érték nem haladja meg a nem pénzbeli hozzájárulásnak a szolgáltatás idején fennálló értékét. Azok a tagok, akik valamely tag nem pénzbeli hozzájárulását tudomásuk ellenére a szolgáltatáskori értéket meghaladó értékkel fogadták el, a nem vagyoni szolgáltatást teljesítővel együtt egyetemlegesen és korlátlanul felelnek a társaság felé az abból származó károkért. “

(Kft.) Gt. 114. § (3) : “Az egyes tagok nem pénzbeli hozzájárulásuk értékét maguk állapítják meg és azt a tagok fogadják el. Ha a tagok a nem pénzbeli hozzájárulás értékének megállapításánál nem vettek igénybe könyvvizsgálót vagy más szakértőt, úgy meg kell határozniuk, hogy milyen szempontok alapján történt meg a hozzájárulás értékelése. “

ideértve nevét, lakóhelyét, illetve székhelyét, továbbá a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak az alapszabály szerinti értékét előzetesen felülvizsgáló KÖNYVVIZSGÁLÓ vagy szakértő személyéről, ideértve nevét, székhelyét, illetve lakóhelyét;

APPORT

3:251. § [Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás] (Részvénytársaságok)

(1) Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatása esetén az alapszabályhoz mellékelni kell KÖNYVVIZSGÁLÓ vagy az adott vagyontárgy értékeléséhez szükséges szakértelemmel rendelkező szakértő jelentését, amely tartalmazza a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékelését. A KÖNYVVIZSGÁLÓ-nak vagy szakértőnek a jelentésben nyilatkoznia kell arról, hogy a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak az alapítók által előzetesen megállapított értéke egyensúlyban van-e az ellenében adandó részvények számával, névértékével.

(2) Nincs szükség könyvvizsgálói vagy szakértői jelentésre, ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást nyújtó részvényes a szolgáltatás időpontjához képest három hónapnál nem régebbi, könyvvizsgáló által ellenőrzött beszámolóval rendelkezik, amely a hozzájárulás tárgyát képező vagyontárgy értékét tartalmazza, vagy ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás olyan vagyontárgyakból áll, amelyeknek tőzsdén jegyzett ára van.

3:255. § [A részvényes képviselete]

(1) A részvényes részvényesi jogait képviselő útján is gyakorolhatja. Nem láthatja el a részvényes képviseletét a vezető tisztségviselő, a felügyelőbizottsági tag és a KÖNYVVIZSGÁLÓ.

(2) Nincs szükség KÖNYVVIZSGÁLÓi vagy szakértői jelentésre, ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást nyújtó részvényes a szolgáltatás időpontjához képest három hónapnál nem régebbi, KÖNYVVIZSGÁLÓ által ellenőrzött beszámolóval rendelkezik, amely a hozzájárulás tárgyát képező vagyontárgy értékét tartalmazza, vagy ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás olyan vagyontárgyakból áll, amelyeknek tőzsdén jegyzett ára van.

Az eddigi független szakértő kirendelése helyett²⁰ könyvvizsgáló kirendelését lehet kérni a bíróságtól ha a kisebbségi joggal élő vagy hitelezők kérik a részvényesek javára történő kifizetések előtt - mármint hogy ennek ellenére a működés biztosított.

3:261. § [Részvényesek részére történő kifizetés feltételei]

(1) A részvénytársaság saját tőkéjéből a részvényes javára, annak tagsági jogviszonyára figyelemmel kifizetést a részvénytársaság fennállása során az e törvényben meghatározott esetekben és - az alaptőke leszállításának esetét kivéve - a tárgyévi adózott eredményből, illetve a szabad eredménytartalékkal kiegészített tárgyévi adózott eredményből teljesíthet. Nem kerülhet sor kifizetésre, ha a részvénytársaság saját tőkéje nem éri el vagy a kifizetés következtében nem

20 (Gt. 300. §)

érné el a részvénytársaság alaptőkéjét, továbbá ha a kifizetés veszélyeztetné a társaság fizetőképességét.

(2) Az **(1) bekezdés** alkalmazásában kifizetésnek minősül minden pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni juttatás, kivéve az ingyenesen vagy kedvezményesen juttatott dolgozói részvény, valamint az alaptőkéen felüli vagyon alaptőkévé alakításával felemelt alaptőkéből ellenérték nélkül juttatott részvény juttatása.

(3) Kamatozó részvény kivételével a részvénytársaság kamatot a részvény után nem fizethet.

(4) A zártkörűen működő részvénytársaságnak együttesen a szavazatok legalább öt százalékával rendelkező részvényesei, a nyilvánosan működő részvénytársaságnak együttesen a szavazatok legalább egy százalékával rendelkező részvényesei, valamint a részvénytársaság azon hitelezői, akiknek a kifizetés időpontjában még nem esedékes követelése eléri az alaptőke tíz százalékát, a kifizetésről szóló döntés meghozatalától a kifizetéstől számított egyéves jogvesztő határidő lejártáig a költségek megelőlegezésével egyidejűleg kérhetik a nyilvántartó bíróságtól KÖNYVVIZSGÁLÓ kirendelését a kifizetés jogszerűségének megvizsgálása céljából.

Egyes ügyleti és státusz rendelkezések:

3:264. § [A vagyonszerzés feltételei]

(1) A nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvántartásba vételétől számított két éven belül a társaság és a részvényes közötti vagyonátruházási szerződés létrejöttéhez - feltéve, hogy a társaság által teljesítendő ellenszolgáltatás elérné az alaptőke egy tizedét - a közgyűlés előzetes jóváhagyó határozatára van szükség. Ennek során a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás szabályait megfelelően kell alkalmazni azzal, hogy a KÖNYVVIZSGÁLÓ-i vagy szakértői jelentést közzé kell tenni.

Az igazgató tanács tagjaira nézve a függetlenségi szabály okán a három éves türelmi vagy lehülési idő (cool-off) fennmarad. Eddig a könyvvizsgálóra, alkalmazottjára és partnerére vonatkozott²¹, most a könyvvizsgálóra az ilyen társaság tagjára és alkalmazottjára. A partner elmaradt, de az végül is a tagot jelöli.

3:287. § [Az igazgatótanács tagjainak függetlensége]

(2) Nem minősül függetlennek az igazgatótanács tagja, ha

a) a részvénytársaság munkavállalója vagy volt munkavállalója, e jogviszonyának megszűnésétől számított öt évig;

b) a részvénytársaság vagy vezető tisztségviselői számára és javára ellenérték fejében szakértői vagy más megbízási jogviszony alapján tevékenységet folytat;

c) a részvénytársaság olyan részvényese, aki közvetve vagy közvetlenül a leadható szavazatok legalább harminc százalékát birtokolja vagy ilyen személynek közeli hozzátartozója vagy élettársa;

21 Gt. 309. § (3) g)

- d) közeli hozzátartozója vagy élettársa a részvénytársaság nem független vezető tisztségviselőjének vagy vezető állású munkavállalójának;
- e) a részvénytársaság eredményes működése esetén igazgatótanácsi tagsága alapján vagyoni juttatásra jogosult, vagy az igazgatótanácsi tagságért járó díjon kívül bármilyen javadalmazásban részesül a részvénytársaságtól, illetve a részvénytársasághoz kapcsolt vállalkozástól;
- f) az igazgatótanács nem független tagjával egy másik gazdasági társaságban olyan jogviszonyban áll, amely alapján a nem független tagnak irányítási, ellenőrzési joga van;
- g) a részvénytársaság KÖNYVVIZSGÁLÓ-ja vagy a KÖNYVVIZSGÁLÓ társaság tagja, illetve alkalmazottja e jogviszony megszűnésétől számított három évig;
- h) vezető tisztségviselő vagy vezető állású munkavállaló egy olyan gazdasági társaságban, amelynek független igazgatótanácsi tagja egyben a nyilvánosan működő részvénytársaság vezető tisztségviselője.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a függetlenség követelményeit az **(1)-(2) bekezdésben** meghatározottaknál enyhébben határozza meg.

Az auditbizottság hatáskörébe tartozó feladatok felsorolása elmarad:

3:291. § [Auditbizottság]

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaságnál kötelező auditbizottság létrehozása, amely a felügyelőbizottságot, illetve az igazgatótanácsot a pénzügyi beszámolórendszer ellenőrzésében, a KÖNYVVIZSGÁLÓ kiválasztásában és a KÖNYVVIZSGÁLÓ-val való együttműködésben segíti.

(2) Az auditbizottságot a közgyűlés a felügyelőbizottság vagy az igazgatótanács független tagjai közül választja. Az auditbizottság legalább egy tagjának számviteli vagy KÖNYVVIZSGÁLÓ-i szakképesítéssel kell rendelkeznie.

(3) Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely az **(1)** és a **(2) bekezdésben** foglalt szabályoktól eltér.

(4) Az auditbizottság három tagból áll. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú auditbizottság felállítását írja elő.

A PTK. a részvénytársaságok esetében bevezeti a kötelező könyvvizsgálatot, de a zártkörűen működő Rt. esetében ettől el lehet térni, ha más jogszabály (számviteli törvény) nem teszi kötelezővé.

3:292. § [KÖNYVVIZSGÁLÓ]

Részvénytársaságnál állandó KÖNYVVIZSGÁLÓ működik; nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának ettől eltérő rendelkezése semmis.

3:295. § [Az alaptőke-emelés előfeltétele]

A részvénytársaság alaptőkéjét új részvények forgalomba hozatalával akkor emelheti fel, ha korábban forgalomba hozott valamennyi részvényének névértékét, illetve kibocsátási értékét

befizették, és a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást maradéktalanul a részvénytársaság rendelkezésére bocsátották.

Nyilvánosan működő részvénytársaságnál kötelező a nem pénzbeli hozzájárulás értékelése. Kizárólag könyvvizsgáló végezheti azonban az Rt-k nem pénzbeli hozzájárulásával történő tőkeemeléssel (új részvények kibocsátásával) kapcsolatos feladatokat²².

Az értékelést nyilvánosan működő részvénytársaságnál közzé is kell tenni.

3:296. § [A közgyűlési határozat]

(1) Az alaptőkének új részvények forgalomba hozatalával történő felemeléséről szóló közgyűlési határozatban meg kell határozni

- a) az alaptőke-emelés módját;
- b) az alaptőke-emelés összegét vagy legkisebb tervezett összegét;
- c) az alaptőke-emeléshez kapcsolódó alapszabály-módosítás tervezetét, ezen belül a kibocsátandó új részvények számát, sorozatát, illetve a sorozatba tartozó részvények fajtájához, részvényosztályához, részvénytársasághoz kapcsolódó jogokat, a részvények előállításának módját, névértékét, illetve kibocsátási értékét, és a részvények névértéke vagy kibocsátási értéke befizetésének feltételeit;
- d) a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás tárgyát, értékét, az ellenében adandó részvények számát és egyéb jellemzőit, a hozzájárulást szolgáltató nevét (cégét), lakóhelyét, székhelyét és az előzetes értékelést végző KÖNYVVIZSGÁLÓ nevét, székhelyét (lakóhelyét), a szolgáltatás időpontját;
- e) a részvények átvételére vonatkozó nyilatkozat megtételére rendelkezésre álló időtartamot vagy jegyzési határidőt.

(5) Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékeléséről szóló **KÖNYVVIZSGÁLÓ-i vagy szakértői? jelentést közzé kell tenni.**

A részvénytársaságok átalakulására, egyesülésére és szétválására vonatkozó külön szabályoknál könyvvizsgálói nyilatkozatot ír elő a cserearányokra. Az átalakulásoknál könyvvizsgáló közreműködését a számviteli törvény²³ írja elő, ez a kötelezettség a PTK-ban nem szerepel csak az új átalakulási törvényben.

3:319. § [Egyesülés]

(3) A vagyonmérleg-tervezeteket ellenőrző KÖNYVVIZSGÁLÓ-nak nyilatkoznia kell, hogy az **(1) bekezdés a) pontjában** meghatározott cserearányt a részvénytársaság milyen módszerekkel határozta meg, ezek a módszerek külön-külön milyen értéket eredményeztek, és hogy álláspontja szerint a cserearány megfelelő-e. Ha az értékelésnek különös nehézségei voltak, ezeket is ismertetni kell.

22 3:296. §

23 136. § (9)

(4) A **(3) bekezdésben** foglaltak szerint eljáró KÖNYVVIZSGÁLÓ-nak jelentésében nyilatkoznia kell az egyesülési szerződés tervezetében és a vezető tisztségviselők írásbeli beszámolójában foglaltak megalapozottságáról. A jelentésnek tartalmaznia kell az arra vonatkozó állásfoglalást is, hogy a tervezett egyesülés veszélyezteti-e a részvénytársaságokkal szembeni hitelezői követeléseknek a kielégítését.

3:320. § [Egyesülési közgyűlések]

(1) Az egyesüléssel érintett részvénytársaságok harminc nappal az egyesülési szerződés elfogadásáról döntő közgyűlés napja előtt kötelesek az egyesülési szerződés tervezetét, az egyesülő részvénytársaságok vezető tisztségviselői által készített írásbeli beszámolót, valamint a KÖNYVVIZSGÁLÓ-nak, az egyesülési szerződés tervezetére és az írásbeli beszámolóra vonatkozó álláspontját tartalmazó jelentést benyújtani az egyesülő részvénytársaságok nyilvántartását vezető bírósághoz.

(5) Mentesül a részvénytársaság az **(1) bekezdésben** foglalt kötelezettség alól, ha az egyesülési szerződés elfogadásáról döntő közgyűlés napja előtt harminc nappal és legalább a közgyűlés lezárásáig tartó időszak alatt a részvénytársaság saját honlapján biztosítja a dokumentumok megismerhetőségét vagy a dokumentumokat közzététel útján hozza nyilvánosságra.

3:321. § [A részvénytársaság szétválása]

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaság **nem válhat szét.**

A szövetkezetekre vonatkozó könyvvizsgálati szabályok lényegében azonosak a gazdasági társaságokéval, az egyesülésre és az alapítványra vonatkozók pedig nem tartalmazzak tartalmában új előírást.

A SZÖVETKEZET

3:335. § [A közgyűlés hatásköre]

(1) A szövetkezet tagjainak döntéshozó szerve a tagok összességéből álló közgyűlés.

(2) A közgyűlés hatáskörébe tartozik

- a) az alapszabály módosítása;
- b) a vezető tisztségviselőknek, valamint a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása;
- c) a KÖNYVVIZSGÁLÓ megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása;
- d) a szövetkezeti vagyon egy részének közösségi alappá történő minősítése, valamint a közösségi alap felhasználásának főbb elveiről szóló döntés meghozatala;
- e) a beszámoló elfogadása és az adózott eredmény felhasználásáról szóló döntés meghozatala;
- f) a szövetkezet egyesüléséről, szétválásáról, gazdasági társasággá történő átalakulásáról, valamint jogutód nélküli megszűnéséről szóló döntés meghozatala;

- g) a csődeljárás iránti kérelem benyújtásáról, valamint csődegyezség jóváhagyásáról szóló döntés meghozatala;
- h) a szövetkezet felszámolásának kezdeményezéséről, valamint a felszámolási eljárás során kötött egyezség jóváhagyásáról szóló döntés meghozatala;
- i) a pótbefizetés elrendelése.

3:337. § [A tag jogai a közgyűlésen]

(1) A tag jogosult a közgyűlés napirendjére felvett ügyekkel összefüggésben indítványt tenni és az ügyekről szavazni. A közgyűlésen a vagyoni hozzájárulások arányától függetlenül minden tagnak egy szavazata van.

(2) Nem gyakorolhatja szavazati jogát az a tag, aki az alapszabályban előírt, esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette.

(3) A tag képviselő útján is gyakorolhatja tagsági jogait. Nem lehet képviselő az igazgatóság és a felügyelőbizottság elnöke vagy tagja, továbbá a KÖNYVVIZSGÁLÓ. A meghatalmazást közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal kell igazolni. A képviselő a közgyűlésen több tag képviseletére is jogosult, de az egy képviselő által képviselt tagok száma nem haladhatja meg a szövetkezeti tagok tíz százalékát.

3:351. § [A KÖNYVVIZSGÁLÓ feladata]

(1) A KÖNYVVIZSGÁLÓ feladata, hogy a könyvvizsgálatot szabályszerűen elvégezze, és ennek alapján független KÖNYVVIZSGÁLÓi jelentésben foglaljon állást arról, hogy a szövetkezet beszámolója megfelel-e a jogszabályoknak, és megbízható, valós képet ad-e a szövetkezet vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, működésének gazdasági eredményeiről.

(2) A szövetkezet KÖNYVVIZSGÁLÓ-ja a KÖNYVVIZSGÁLÓ-i nyilvántartásban szereplő egyéni KÖNYVVIZSGÁLÓ vagy KÖNYVVIZSGÁLÓ szervezet lehet. Ha szervezet látja el a KÖNYVVIZSGÁLÓ-i feladatokat, ki kell jelölnie azt a személyt, aki a könyvvizsgálatot személyében végzi.

(3) Nem lehet a szövetkezet KÖNYVVIZSGÁLÓ-ja a szövetkezet tagja, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja és e személyek hozzátartozója. Nem lehet a szövetkezet KÖNYVVIZSGÁLÓ-ja a szövetkezet munkavállalója e jogviszonya fennállása idején, és annak megszűnése után három évig.

3:352. § [A KÖNYVVIZSGÁLÓi megbízatás keletkezése és időtartama]

(1) A szövetkezet első KÖNYVVIZSGÁLÓ-ját az alapszabályban kell kijelölni, ezt követően a KÖNYVVIZSGÁLÓ-t a közgyűlés választja. A KÖNYVVIZSGÁLÓ-val a megbízási szerződést - a közgyűlés által meghatározott feltételekkel és díjazás mellett - az ügyvezetés a kijelölést vagy a választást követő kilencven napon belül köti meg. Ha a szerződés megkötésére e határidőn belül nem kerül sor, a közgyűlés köteles új KÖNYVVIZSGÁLÓ-t választani.

(2) A KÖNYVVIZSGÁLÓ megbízatása öt évre - ha a szövetkezet ennél rövidebb időtartamra jött létre, erre az időtartamra - szól. A KÖNYVVIZSGÁLÓ megbízásának időtartama nem lehet rövidebb, mint a közgyűlés által történt megválasztásától a következő beszámolót elfogadó közgyűlési ülésig terjedő időszak; az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.

3:353. § [A KÖNYVVIZSGÁLÓi feladatok teljesítése]

(1) A KÖNYVVIZSGÁLÓ nem nyújthat a szövetkezet részére olyan szolgáltatást, és nem alakíthat ki olyan együttműködést az ügyvezetéssel, amely KÖNYVVIZSGÁLÓ-i feladatának független és tárgyilagos ellátását veszélyezteti.

(2) A KÖNYVVIZSGÁLÓ köteles a szövetkezet magántitkát megőrizni.

(3) A KÖNYVVIZSGÁLÓ-t a közgyűlésnek a szövetkezet beszámolóját tárgyaló ülésére meg kell hívni. A KÖNYVVIZSGÁLÓ ezen az ülésen köteles részt venni, de távolmaradása az ülés megtartását nem akadályozza. A közgyűlés a beszámolóról a KÖNYVVIZSGÁLÓ véleményének meghallgatása nélkül nem hozhat döntést.

(4) A KÖNYVVIZSGÁLÓ az ügyvezetés, valamint - ha a szövetkezetnél felügyelőbizottság működik - a felügyelőbizottság ülésén tanácskozási joggal részt vehet, a felügyelőbizottság felhívása esetén a KÖNYVVIZSGÁLÓ a felügyelőbizottság ülésén köteles részt venni. A felügyelőbizottság köteles napirendre tűzni a KÖNYVVIZSGÁLÓ által megtárgyalásra javasolt ügyeket.

3:363. § [Egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése] (Kisebbségvédelem)

(1) Ha a közgyűlés elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, amely szerint az utolsó beszámolót, illetve az utolsó két évben az ügyvezetés tevékenységével kapcsolatos valamely gazdasági eseményt vagy kötelezettségvállalást ezzel külön megbízandó KÖNYVVIZSGÁLÓ vizsgálja meg, ezt a vizsgálatot a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkező tagnak vagy tagoknak a közgyűléstől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül benyújtott kérelmére a nyilvántartó bíróság a szövetkezet költségére köteles elrendelni és a KÖNYVVIZSGÁLÓ-t kijelölni.

(2) A kérelem teljesítését a nyilvántartó bíróság megtagadja, ha a kisebbségi jogokkal a kérelmet előterjesztő tagok visszaélnék.

(3) A vizsgálat a szövetkezet KÖNYVVIZSGÁLÓ-ja nem bízható meg.

(4) A vizsgálat költségeit a szövetkezet előlegezi és viseli. A szövetkezet a költségeket abban az esetben háríthatja át a tagra, ha az a vizsgálatot nyilvánvalóan alaptalanul kezdeményezte.

3:364. § [Igényérvényesítés kezdeményezése]

Ha a közgyűlés elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, hogy a szövetkezetnek valamely tag, vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag, továbbá a KÖNYVVIZSGÁLÓ ellen támasztható követelését érvényesítsék, a követelést a szavazati jogok öt

százalékával rendelkező tagok a közgyűléstől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül a szövetkezet képviselőjében a szövetkezet javára maguk is érvényesíthetik.

3:365. § [Az eltérő szabályozás tilalma]

Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely e cím rendelkezéseitől a kisebbség hátrányára tér el.

AZ EGYESÜLÉS

3:371. § [Taggyűlés]

(1) Az egyesülés tagjainak döntéshozó szerve a taggyűlés. A taggyűlésen a tag képviselője nem lehet az igazgató, a felügyelőbizottság tagja és a KÖNYVVIZSGÁLÓ.

(2) A taggyűlés szükség szerint, de évente legalább egyszer tart ülést. Az alapszabály ennél ritkább ülésezést előíró rendelkezése semmis.

(3) A taggyűlés akkor határozatképes, ha a szavazatok legalább háromnegyed részét képviselő tagok jelen vannak.

3:371. § [Taggyűlés]

(1) Az egyesülés tagjainak döntéshozó szerve a taggyűlés. A taggyűlésen a tag képviselője nem lehet az igazgató, a felügyelőbizottság tagja és a KÖNYVVIZSGÁLÓ.

(2) A taggyűlés szükség szerint, de évente legalább egyszer tart ülést. Az alapszabály ennél ritkább ülésezést előíró rendelkezése semmis.

(3) A taggyűlés akkor határozatképes, ha a szavazatok legalább háromnegyed részét képviselő tagok jelen vannak.

3:372. § [A taggyűlés hatásköre és a döntéshozatal szabályai]

(1) A taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik

- a) az egyesülés belső szervezetének irányítási és ellenőrzési rendjének kialakítása;
- b) az összehangoló és az érdekképviseleti, valamint a kiegészítő gazdálkodási tevékenység stratégiájának meghatározása;
- c) az egyesülés beszámolójának elfogadása;
- d) döntés a kiegészítő gazdálkodási tevékenységből származó adózott eredmény felhasználásáról;
- e) olyan határozat hozatala, amely a tagok saját gazdálkodásában végrehajtandó feladatot határoz meg;
- f) az egyesülés jogutód nélküli megszűnésének átalakulásának, egyesülésének, szétválásának elhatározása;
- g) az egyesüléshez való csatlakozás elfogadása, illetve a csatlakozó tag felelőssége korlátozásának elfogadása;

- h) az igazgató megválasztása és visszahívása, valamint az igazgatóval kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlása;
- i) ha az egyesülésnél felügyelői bizottság működik, annak megválasztása, tagjainak visszahívása és díjazásuk megállapítása;
- j) ha az egyesülésnél KÖNYVVIZSGÁLÓ működik, annak kijelölése, a megbízás visszavonása és a díjazás megállapítása;

Az alapítvány szabályozásába is belekerült nevesítetten a könyvvizsgáló, de itt nem állandó könyvvizsgáló szóösszetételben.

AZ ALAPÍTVÁNY

3:401. § [Egyéb alapítványi szervek]

Az alapítványnál létesített egyéb alapítványi szervek nem csorbíthatják a kuratórium, a felügyelőbizottság és a KÖNYVVIZSGÁLÓ jogait.

3:403. § [Az alapítvány megszűnése]

(1) Az alapítvány megszűnik, ha

- a) az alapítvány a célját megvalósította, és az alapító új célt nem határozott meg;
- b) az alapítvány céljának megvalósítása lehetetlenné vált, és a cél módosítására vagy más alapítvánnyal való egyesülésre nincs mód; vagy
- c) az alapítvány három éven át a célja megvalósítása érdekében nem folytat tevékenységet.

(2) Az alapító nem szüntetheti meg az alapítványt.

(3) Ha valamelyik megszűnési ok bekövetkezik, a kuratórium értesíti az alapítói jogokat gyakorló személyt vagy szervet a szükséges intézkedések megtétele érdekében, és a megszűnési ok bekövetkeztét közli a felügyelőbizottsággal és a KÖNYVVIZSGÁLÓ-val is.

A (KÖNYVVIZSGÁLÓ) FELELŐSSÉGE

Lehet, hogy az áruk nemzetközi kereskedelmében (lásd Bécsi Vételi Egyezmény CISG) jól használható az előreláthatóság fogalma, de a szolgáltatásoknál és főleg az ellenőrzéssel kapcsolatosaknál ez túlságosan nagy aránytalanságot eredményezhet a megbízó javára.

6:142. § [Felelősség szerződésszegéssel okozott károkért]

Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, **köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható** körülmény okozta, és **nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.**

6:143. § [A kártérítés mértéke]

(1) Kártérítés címén meg kell téríteni a **szolgáltatás tárgyában** keletkezett kárt.

(2) A szerződésszegés következményeként a jogosult vagyonában keletkezett **egyéb károkat** és az **elmaradt vagyoni előnyt** olyan mértékben kell megtéríteni, **amilyen mértékben a jogosult bizonyítja, hogy a kár mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt.**

(3) **Szándékos szerződésszegés** esetén a jogosult **teljes kárát** meg kell téríteni.

6:144. § [A szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályainak kiegészítő alkalmazása]

(1) A károsult kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségére, továbbá a közös károkozók felelősségére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni.

(2) A kár fogalmára és a kártérítés módjára - az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben - a szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés méltányosságból való mérséklésének nincs helye.

6:145. § [Párhuzamos kártérítési igények kizárása]

A jogosult kártérítési igényét a kötelezettel szemben akkor is a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint érvényesítheti, ha a kár a kötelezett szerződésen kívül okozott károkért való felelősségét is megalapozza.

6:146. § [Felelősség a teljesítés során okozott károkért]

A jogosult a vagyonában a szerződés teljesítése során a kötelezett által okozott kár megtérítését a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti.

6:147. § [Kártérítési felelősség ingyenes szerződéseknél]

(1) Aki szolgáltatás teljesítését ingyenesen vállalja, a szolgáltatás tárgyában bekövetkezett kárért akkor felel, ha a jogosult bizonyítja, hogy a kötelezett a kárt **szándékos szerződésszegéssel** okozta, vagy elmulasztotta a tájékoztatást a szolgáltatás olyan lényeges tulajdonságáról, amelyet a jogosult nem ismert.

(2) Aki szolgáltatás teljesítését ingyenesen vállalja, köteles a jogosult vagyonában a szolgáltatással okozott kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.

6:148. § [A közreműködőért való felelősség]

(1) Aki kötelezettsége teljesítéséhez vagy joga gyakorlásához más személy közreműködését veszi igénybe, **az igénybevett személy magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el.**

(2) Ha a kötelezettnek más személy igénybevételére nem volt joga, felelős mindazokért a károkért is, amelyek e személy igénybevétele nélkül nem következtek volna be.

(3) A kötelezett a közreműködővel szemben - annak szerződésszegése miatt - mindaddig érvényesítheti jogait, amíg a jogosulttal szemben helytállni tartozik.

6:149. § [Részleges szerződésszegés]

Osztható szolgáltatás egy részére vonatkozó szerződésszegés esetén a szerződésszegés jogkövetkezményei erre a részre következnek be, kivéve, ha a jogkövetkezmények részleges alkalmazása a jogosult lényeges jogi érdekét sértené.

6:521. § [Előreláthatóság]

Nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia.

Könyvvizsgáló

Gt. 40. § (1) A gazdasági társaság legfőbb szerve által választott könyvvizsgáló feladata, hogy gondoskodik a számviteli törvényben meghatározott könyvvizsgálat elvégzéséről, és ennek során mindenekelőtt annak megállapításáról, hogy a gazdasági társaság számviteli törvény szerinti beszámolója megfelel-e a jogszabályoknak, továbbá megbízható és valós képet ad-e a társaság vagyoni és pénzügyi helyzetéről, működésének eredményéről.

(2) A könyvvizsgáló nem nyújthat a gazdasági társaság részére olyan szolgáltatást, amely az [\(1\) bekezdés](#) szerinti közérdekvédelmi feladata tárgyilagos és független módon történő ellátását veszélyeztetheti. Külön törvény határozza meg a társaság könyvvizsgálója által végezhető kiegészítő tevékenységek körét, a szolgáltatásnyújtás feltételeit és korlátait.

41. § (1) Ha a számviteli törvény a gazdasági társaság számára a könyvvizsgálati szolgáltatás igénybevételét kötelezővé teszi, vagy azt a gazdasági társaság társasági szerződése egyébként előírja, a gazdasági társaság legfőbb szerve megválasztja a társaság könyvvizsgálóját és meghatározza a könyvvizsgálóval kötendő szerződés lényeges elemeinek tartalmát.

(2) Az [\(1\) bekezdésben](#) foglaltakon kívül is kötelező a könyvvizsgáló választása, ha azt törvény - a köztulajdon, közpénzek vagy a hitelezők védelme érdekében - előírja.

(3) A társaság könyvvizsgálójává az választható, aki az erre vonatkozó jogszabály szerint a könyvvizsgálók nyilvántartásában szerepel. Egyebekben a könyvvizsgálóra vonatkozó szakmai képesítési és etikai követelményeket, valamint az összeférhetlenségi szabályokat külön törvény állapítja meg.

(4) Ha a társaság legfőbb szerve jogi személyt választ a társaság könyvvizsgálójává, úgy a jogi személynek ki kell jelölnie azt a tagját, vezető tisztségviselőjét, illetve munkavállalóját, aki a könyvvizsgálat elvégzéséért személyében felelős. A személyében felelős könyvvizsgáló helyettesítésére - tartós távolléte esetére - helyettes könyvvizsgáló is kijelölhető.

(5) Nem lehet könyvvizsgáló a gazdasági társaság alapítója, illetve tagja (részvényese). Nem választható könyvvizsgálóvá a társaság vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja, valamint ezen személyek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa, továbbá a társaság munkavállalója, e jogviszonya, illetve minősége fennállta idején, valamint annak megszűnésétől számított három évig.

42. § (1) A társaság legfőbb szervének a társaság könyvvizsgálóját határozott időre, de legfeljebb öt évre kell megválasztani. A könyvvizsgáló megbízatásának időtartama nem lehet rövidebb, mint az öt megválasztó taggyűléstől (közgyűléstől) az üzleti év számviteli törvény szerinti beszámolóját elfogadó taggyűlésig (közgyűlésig) terjedő azon időszak, amelynek a felülvizsgálatára megválasztották. A társasági könyvvizsgáló visszahívására nem adhatnak alapot a független könyvvizsgálói jelentésben tett megállapítások vagy a társaság számviteli törvény szerinti beszámolójához kapcsolódó könyvvizsgálói záradék megadásának az elutasítása.

(2) Külön törvény a társasági könyvvizsgáló újraválasztását kizárhatja.

(3) A könyvvizsgálói megbízás elfogadásának az minősül, ha a könyvvizsgáló megválasztását követő kilencven napon belül megbízási szerződést köt a gazdasági társaság ügyvezetésével. A határidő eredménytelen elteltével a könyvvizsgáló megválasztása hatálytalanná válik és a legfőbb szervnek másik könyvvizsgálót kell választania.

43. § (1) A könyvvizsgáló feladatának teljesítése érdekében a gazdasági társaság könyveibe betekinthes, a vezető tisztségviselőktől, illetve a társaság munkavállalóitól felvilágosítást kérhet, a társaság pénzforgalmi számláit, ügyfélszámláit, könyvvézetését, szerződéseit megvizsgálhatja.

(2) Ha a gazdasági társaságnál felügyelőbizottság működik, a bizottság kezdeményezheti a társasági könyvvizsgálónak a bizottság ülésén történő meghallgatását. A könyvvizsgáló is kérheti, hogy a felügyelőbizottság az általa javasolt ügyet tűzze napirendjére, illetve, hogy a felügyelőbizottság ülésén tanácskozási joggal részt vehessen.

(3) A gazdasági társaság könyvvizsgálója az (1)-(2) bekezdésben foglaltakkal összefüggő eljárása során sem alakíthat ki olyan szakmai együttműködést a társaság ügyvezetésével, amely a könyvvizsgálói feladatok pártatlan elvégzését veszélyeztetheti.

(4) A könyvvizsgáló köteles a gazdasági társaság ügyeivel kapcsolatos üzleti titkot megőrizni.

44. § (1) A gazdasági társaság könyvvizsgálóját a társaság legfőbb szervének a társaság számviteli törvény szerinti beszámolóját tárgyaló ülésére meg kell hívni. A könyvvizsgáló az ülésen köteles részt venni.

(2) Ha a könyvvizsgáló megállapítja, illetve egyébként tudomást szerez arról, hogy a gazdasági társaság vagyonának jelentős csökkenése várható, illetve olyan tényt észlel, amely a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottság tagjainak e törvényben meghatározott felelősségét vonja maga után, köteles a gazdasági társaság legfőbb szervének összehívását kezdeményezni. Ha a legfőbb szerv ülésének összehívására nem kerül sor, illetve a jogszabályok által megkívánt döntéseket nem hozza meg, a könyvvizsgáló erről a társaság törvényességi felügyeletét ellátó cégbíróságot értesíti.